

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Освітня програма: «Дошкільна освіта»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методична робота у закладах дошкільної освіти
Рівень вищої освіти	Другий рівень
Викладач (-і)	Доктор педагогічних наук, професор Лисенко Неллі Василівна
Контактний телефон викладача	(0342) 50-91-38
Е-mail викладача	nelli.lysenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>У змісті освітнього компонента «Організація педагогічного процесу в закладах дошкільної освіти» акумульовано теоретичні та методичні знання про педагогічний процес як систему, його структурні компоненти, взаємообумовленість зв'язків між ними, а також його специфіку та особливості функціонування в різних вікових група ЗДО. Представлено закономірності та принципи організації педагогічного процесу в групах раннього віку (забезпечення умов для розвитку умінь дітей спостерігати за об'єктами та явищами; оволодіння дітьми способами взаємодії з однолітками і старшими; засвоєння навичок індивідуальної та колективної діяльності в іграх та під час занять, тощо); у групах дошкільного віку (забезпечення умов для організації навчально-виховного процесу в різних вікових групах згідно чинної (чинних) програм; моделювання розпорядку дня і проектування різних видів діяльності з урахуванням віку дітей; урахування своєрідності ПП у ЗДО інноваційного типу, специфіка планування і звітності, а також моніторингу якості освітніх і додаткових послуг, які надає ЗДО та ін.) .</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Спецкурс передбачає проведення зі студентами лекційних і практичних занять у форматі 2-х модулів.</p>	
4. Компетентності	
<p><i>Загальні компетентності</i></p> <p>КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КЗ-5. Здатність працювати в команді. КЗ-7. Здатність виявляти, ставити й вирішувати проблеми. КЗ-8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i></p> <p>КС-1. Здатність організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій. КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти. КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами. КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти. КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості. КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу</p>	

дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

КС-10. Здатність розробляти і реалізовувати дослідницькі та інноваційні проекти у сфері дошкільної освіти.

КС-11. Здатність організовувати науково-експериментальну та методичну діяльність в системі дошкільної освіти.

5. Результати навчання

5.1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

5.2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології, генерувати нові ідеї в організацію освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

1.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів

1.4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності

1.5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії

1.6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини

1.7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти

1.8. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого -педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики

1.9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого -педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

5.10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно -орієнтованого підходу, суб'єкт - суб'єктної взаємодії

5.12. Уміти планувати та координувати фінансово -господарську діяльність закладів дошкільної освіти

5.13. Визначати проблему та понятійний апарат дослідження в сфері дошкільної освіти, збирати та аналізувати необхідну інформацію з різних джерел

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 годин

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 годин
практичні заняття	18 годин
самостійна робота	60 годин

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	Дошкільна освіта	I курс(магістр)	нормативний

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Організація навчально-виховного (педагогічного –ПП) у закладах дошкільної освіти як цілісної системи надання дітям освітніх послуг.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-педагогічні та матеріально-технічні передумови планування ПП у закладах дошкільної освіти. 2. Структура ПП у сучасних ЗДО. 3. Сутність ПП у різних вікових групах ЗДО. 4. Закономірності функціонування ПП та його етапи як основа для ухвали управлінських рішень. 	Лекція (2год.), практичне заняття (2 год.)	[1, 5, 6, 7, 9, 10, 12]	<ol style="list-style-type: none"> 1.Ознаки ПП як процесу. 2. Характеристика компонентів ПП. 3. Цілісність ПП та її наступність у межах різних вікових групах ЗДО. 4. Сутність і специфіка структурних компонентів ПП у різних вікових групах ЗДО. 5.Ознаки закономірностей функціонування ПП в різних вікових групах. 6. Характеристика станів ПП у різних вікових групах ЗДО. (8 год.)	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 2. Організація-ПП у групах раннього віку.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Планування ПП у групах раннього віку. 2. Своєрідність організації ПП (комплектування груп, організація інтер`єру групових приміщень; стиль спілкування з дітьми; розподіл обов`язків між персоналом у групах дітей 2-го і 3-го року). 3. Особливості підготовки і проведення занять у групах 2-го року життя. 4. . Особливості підготовки і проведення занять у групах 3-го року життя. 5. Дидактичне забезпечення навчально-виховного 	Лекція (4 год.), практичне заняття (4 год.)	[2, 4, 9, 14, 16, 17, 25, 28, 32, 34, 35, 36, 37, 38]	<ol style="list-style-type: none"> 1.Підготовка ПП до реалізації його структурних компонентів (прийом дітей; організація їх життєдіяльності – сніданок, обід, денний сон, ранкова та коригуюча гімнастика, ігри, прогулянка та ін.). Структура конспектів. 2. Характеристика основних видів педагогічної діяльності вихователя, методиста, ЗДО, завідувача ЗДО. 3. Аналіз методичної літератури (останні 10 років), дидактичних посібників, актуального педагогічного досвіду ЗДО України та ін. 4. Особливості 	5 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>процесу (ігрові матеріали; наочні дидактичні посібники; ТЗН, засоби наочного забезпечення ПП, та ін.).</p> <p>6. Методичне керівництво різними видами діяльності дітей раннього віку.</p>			<p>конспектів занять для дітей 2-го і 3-го року життя. Їхня структура і методичне забезпечення.</p> <p>5. Організація роботи з батьками дітей раннього віку.</p> <p>6. Форми і зміст пропаганди педагогічних знань для батьків (куточки для батьків, папки-пересувки, підготовка до батьківських консультацій і зборів та ін.). (12 год.)</p>		
<p>Тема 3. Організація педагогічної діяльності вихователя у ПП II молодшої групи ЗДО. План</p> <p>1. Організаційно-педагогічні та методичні засади планування ПП у II молодшій групі ЗДО (контингент дітей, напрями навчально-виховної діяльності, чинна (чинні) програми ЗДО, охорона праці та безпеки життєдіяльності дітей та ін.).</p> <p>2. Специфіка організації життєдіяльності дітей молодшого віку.</p> <p>3. Своєрідність організації ПП у II-й молодшій групі (комплектування груп, організація інтер`єру групових приміщень, стиль спілкування вихователя з дітьми, розподіл обов`язків між персоналом групи, та ін.).</p> <p>4. Особливості</p>	<p>Лекція (2 год.), практичне заняття (2 год.)</p>	<p>[3, 8, 13]</p>	<p>1. Особливості педагогічної діяльності вихователя у II-й молодшій групі.</p> <p>2. Основні види педагогічної діяльності вихователя II-ї молодшої групи.</p> <p>3. Відповідність змісту перспективного та календарного планів змісту діяльності вихователя II-ї молодшої групи.</p> <p>4. Специфіка конспектів занять для дітей молодшого дошкільного віку.</p> <p>5. Створення у групі дітей позитивної емоційної атмосфери. Особливості міжособистісного спілкування молодших дошкільників.</p> <p>6. Особливості організації прогулянок, свят, розваг (дозвілля), фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми II-ї молодшої групи. (12 год.)</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>планування (перспективне і календарне) ПП у II-й молодшій групі ЗДО. 5. Підготовка і проведення занять з дітьми молодшого віку.</p>					
<p>Тема 4. Організація педагогічної діяльності вихователя з дітьми середнього дошкільного віку у ПП сучасних ЗДО. План 1. Організаційно-педагогічні та методичні засади планування ПП у середній групі ЗДО (контингент дітей, напрями навчально-виховної діяльності, чинна (чинні) програми ЗДО, охорона праці та безпеки життєдіяльності дітей та ін.). 2. Специфіка організації життєдіяльності дітей середнього дошкільного віку. 3. Своєрідність організації ПП у середній групі (комплектування груп, організація інтер`єру групових приміщень, стиль спілкування вихователя з дітьми, розподіл обов`язків між персоналом групи, та ін.). 4. Особливості планування (перспективне і календарне) ПП у середній групі ЗДО. 5. Підготовка і проведення занять з дітьми середнього дошкільного віку.</p>	<p>Лекція (2 год.), практичне заняття (4 год.)</p>	<p>[3, 8, 13, 15]</p>	<p>1. Особливості педагогічної діяльності вихователя у середній групі. 2. Основні види педагогічної діяльності вихователя середньої групи. 3. Відповідність змісту перспективного та календарного планів змісту діяльності вихователя середньої групи. 4. Специфіка конспектів занять для дітей середнього дошкільного віку. 5. Створення у групі дітей позитивної емоційної атмосфери. Особливості міжособистісного спілкування середніх дошкільників. 6. Особливості організації прогулянок, свят, розваг (дозвілля), фізкультурно-оздоровчої роботи, ігор-драматизацій, ігор-інсценівок з дітьми середньої групи; 7. Особливості проведення методичних заходів для вихователів середніх груп ЗДО (діагностика рівня освітніх досягнень дітей 5 року життя; індивідуалізація різних видів діяльності з</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

			урахуванням інтересів дітей; залучення дітей до участі в колективних формах організації життєдіяльності у ЗДО та ін.) (12 год.)		
<p>Тема 5. Організація педагогічної діяльності вихователя з дітьми старшого дошкільного віку у ПП сучасних ЗДО України та за рубежом. План 1. Організаційно-педагогічні та методичні засади планування ПП у старшій групі ЗДО (контингент дітей, напрями навчально-виховної діяльності, чинна (чинні) програми ЗДО, охорона праці та безпеки життєдіяльності дітей та ін.). 2. Специфіка організації життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку. 3. Своєрідність організації ПП у старшій групі (комплектування груп, організація інтер`єру групових приміщень, стиль спілкування вихователя з дітьми, розподіл обов`язків між персоналом групи, та ін.). 4. Особливості планування (перспективне і календарне) ПП у старшій групі ЗДО. 5. Підготовка і проведення занять з дітьми старшого</p>	Лекція (4 год.), практичне заняття (6 год.)	[3, 8, 11, 13, 15]	<p>1. Особливості педагогічної діяльності вихователя у старшій групі. 2. Основні види педагогічної діяльності вихователя старшої групи. 3. Відповідність змісту перспективного та календарного планів змісту діяльності вихователя старшої групи. 4. Специфіка конспектів занять для дітей старшого дошкільного віку. 5. Створення у групі дітей позитивної емоційної атмосфери. Особливості міжособистісного спілкування старших дошкільників. 6. Особливості організації прогулянок, свят, розваг (дозвілля), фізкультурно-оздоровчої роботи, ігор-драматизацій, ігор-інсценівок, вистави лялькового театру за участю дітей, колективних акцій, приміром «Зелений день Планети» та ін. з дітьми старшої групи; 7. Особливості проведення методичних заходів для вихователів старших груп ЗДО</p>	5 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>дошкільного віку. 6. Забезпечення наступності ПП сучасних ЗДО і НУШ. 7. Особливості зарубіжних досягнень у навчанні шестирічних дітей . 8. Шляхи запозичення прогресивного педагогічного досвіду.</p>			<p>(діагностика рівня освітніх досягнень дітей 6 року життя; індивідуалізація різних видів діяльності з урахуванням інтересів дітей; залучення дітей до участі в колективних формах організації життєдіяльності у ЗДО та ін.) 8. Вивчення особистості дітей старшого дошкільного віку. 9. Особливості дитячого колективу у старших групах ЗДО. 10. Психолого-педагогічна діагностика, як засіб вивчення особистісного розвитку дітей шестирічного віку. 11. Специфіка соціометричних досліджень у старших групах ЗДО. 12. Особливості та структура характеристики дитини шестирічного віку. 13. Напрями реалізації наступності ПП сучасних ЗДО і НУШ. 14. Зарубіжний досвід організації навчально-виховної роботи з дітьми старшого дошкільного віку. 15. Вивчення і впровадження прогресивного зарубіжного досвіду у ПП сучасних ЗДО і НУШ України.. (16 год.)</p>		
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Семестр I Вид контролю – екзамен				

	Максимальна оцінка – 100 балів (практичні заняття – 5х9=45 балів, контроль самостійної роботи – 5 балів, екзамен – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).
Вимоги до письмової роботи	Самостійне виконання, власний аналіз та міркування
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань

8. Політика курсу

Дотримання політики доброчесності. Лекційні заняття не відпрацьовуються, знання лекційного матеріалу є обов'язковим.

Пропущені практичні заняття студент відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані роботу. Для цього використовуються:

- усне опитування;
- перевірка практичних завдань;
- розробка і оприлюднення відео презентацій;
- перевірка передбаченої програмою курсу самостійної роботи.

Допуском до іспиту є відвідування не менше 50 % занять, результати тестування на платформі дистанційного навчання, виконання самостійної роботи. Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (25 балів) він може бути рекомендований на повторне вивчення даної дисципліни.

Викладання курсу базується на активній взаємодії між учасниками освітнього процесу.

9. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України. – К., 2012;
2. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України;
3. Балл Г. Орієнтири сучасного гуманізму. К., 2007. – 107с.
4. Бурковська О. Цілісний підхід до розвитку і виховання наймолодших / О. Бурковська // Дошкільне виховання. – 2010. - №6.
5. Гураш Л. Ранній вік: умови розвитку / Л. Гураш // Дитячий садок – 2007. - №19 (403).
6. Гурковська Т. Адаптація малюків: чи бути батькам у групі / Т. Гурковська // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2011. - №8.
7. Гурковська Т. Дитина раннього віку: особливості взаємодії та розуміння малюків / Т. Гурковська // Дитячий садок. – 2007. - №19 (403).
8. Групові форми методичної роботи з педагогами в сучасному дошкільному навчальному закладі/ за ред. К. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПРС» ЛТД, 2004.
9. Н. Доля. Розвиток емоційної сфери дітей раннього віку / / Психолог. - № 34 (322), вересень. – 2008 р.
10. Загуменнов Ю. Особистісно зорієнтовані технології в освіті. Підручник для директора. – 2005. №9/10. – С. 10 – 24.
11. Зайченко І. Педагогіка. Чернігів, 2010. – 526 с.
12. Закон України «Про вищу освіту». К.: УЗМН, 1998. – 75с.
13. Закон України «Про вищу освіту». Освіта. – 2002. – № 12-13.
14. Закон України про дошкільну освіту. – К., 2001 р.
15. Індивідуальні форми методичної роботи з педагогами в сучасному дошкільному навчальному закладі / за ред. К. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПРС» ЛТД, 2004.
16. Конопко О. Особистісне зростання в ранньому віці: суть та умови сприяння / О Конопко // Дошкільне виховання. – 2006. - №10.
17. Кочерга О. Психологія раннього дитинства / О. Кочерга. – К.: Шкільний світ,

2006.

18. Концептуальні засади демократизації та реформування освіти в Україні: Педагогічні концепції. – К.: Школяр, 1997. – 148с.
19. Крикун О. Ранній розвиток здібностей дітей / Інноваційна практика в роботі вихователя ДНЗ: метод. посібн. / Н. Дятленко, А. Гончаренко, А. Шевчук та ін. – К.: Шкільний світ, 2010. – 128 с.
20. Крутій К. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в ДНЗ. – Запоріжжя.: 2006. – 170 с.
21. Крутій К. Моніторинг як сучасний засіб управління якістю освіти в дошкільному навчальному закладі: Монографія. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2006. – 172с.
22. Крутій К. Планування роботи сучасного ДНЗ: поняття, особливості, умови ефективної реалізації. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2005. – 208с.
23. Масові форми методичної роботи з педагогами в сучасному дошкільному навчальному закладі / за ред. К. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2004.
24. Методичні аспекти реалізації Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / О. Л. Конопко, З. П. Плохій, А. М. Гончаренко [та ін.]. – К.: Світич, 2009.
25. Методичні рекомендації до програми розвитку і виховання дітей раннього віку «Зернятко» / Під ред. О.Л. Кононенко. – К.: Кобза, 2004.
26. Олійник Л. Комбіновані заняття – оптимальна форма навчання малят / Л. Олійник, І. Романник // Дошкільне виховання. – 2007. - № 8.
27. Педагогічний менеджмент: навч. посіб.: Академія, 200. – 544 с.
28. Підбір і використання іграшок для дітей раннього віку у дошкільних навчальних закладах. Методичні рекомендації // Дошкільне виховання. – 2006. – № 5.
29. Поніманська Т. Виховання людяності (до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі») / Т. Поніманська, О. Козлюк, Г.Марчук, - К., 2008 р.
30. Постна І. Рух для здоров'я малюків / І. Постна //Дошкільне виховання. – 2011. - № 9.
31. Програми розвитку дітей. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
32. Промінець (читанка для малят-дошкільнят від 2 до 4 років). – Тернопіль, 2011.
- 33.Про планування освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі: Інструктивно-методичний лист МОН України // Дошкільне виховання. – 2002. - № 10.
34. Свірська Л. Взаємодія дорослих із дітьми раннього віку / Л. Свірська, Н. Петрова. – К., 2004.
35. Сидоренко Г. Традиційні та нові форми взаємодії з батьками дітей раннього віку / Г. Сидоренко, В. Карачун // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2011. - №12.
36. Сиротич Н. Мова мистецтва, або використання методів арт-терапії у роботі з дітьми раннього віку / Н. Сиротич // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2011. - № 12.
37. Стреж Л. В. Сходинки адаптації дітей раннього віку / Л. В. Стреж. – К.: Школа, 2003.
- 38.Чернишова Л. Розвиваємо мовлення малюків / Л. Чернишова // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2011. - №12.

Викладач: доктор педагогічних наук, професор Лисенко Н.В.